

Уметнички имунитет

Алдо Милохник, словенечки теоретичар на уметноста го анализира поимот уметнички имунитет во истоименото поглавје од книгата *Теорија sodobnega gledališča in performansa* (Теорија на современиот театар и на перформансот)¹ во блокот „Strateški dispozitivi: umetnost in vladavina prava“ vrg неколку неодамнешни примери од словенечката уметничка сцена испитувајќи ја (правната) автономија на уметноста во неолибералното капиталистичко општествено уредување.² Терминот уметнички имунитет настана со комбинирање на терминологијата од уметноста и правото, односно на правната теорија и практика, во која на личностите кои вршат одредени општествени функции, им е дозволено да побараат изземање од одредени правни нормативи. Правниот имунитет не може да се додели на поединецот, туку исклучиво на функцијата која тој поединец ја извршува, па така постојат дипломатски, претседателски или имунитет на сведок. Значи, уметничкиот имунитет е термин кој се однесува на исклучителноста на позицијата на уметникот, како општествен субјект според прецизните правни основи на уметноста како (автономна) уметничка практика, покрај загарантираната слобода на мислењето и изразувањето кои се однесуваат на сите граѓани.

Поимот уметнички имунитет станува значаен за контекстуалната и интервентната уметност, зашто акцијата препознаена и легитимирана како уметнички чин од страна на институциите на светот на уметноста, во некои случаи е изземена од правно гонење. Како пример, го наведуваме проектот *Crn peristil* на Игор Грубик (<http://www.pp-yu-art.net/node/25>) во кој потврдата од страна на Здружението

1// Aldo Milohnić, *Teorija sodobnega gledališča in performansa*, Maska, Ljubljana: 2009.
2// Ana Vujanović, „Beleške na marginama interdisciplinarnih teorija savremenog teatra i performansa“ <http://www.tkh-generator.net/sr/openedsources/aldo-milohnic-teorije-savremenog-teatra-i-performansa>

Уметнички имунитет
ТАБАК 1/а
Уметнички имунитет
ТАБАК 1/б

на ликовни уметници и Заводот за зачувување на културното наследство го ослободија уметникот од правното гонење иницирано од полициското Одделение за воени злосторства и тероризам.³ Меѓутоа, ова мешање на уметноста и тероризмот во време на „криза“ често доведува до „суспензија“ на уметничкиот имунитет (заедно со ограничувањето на граѓанските права и слободи – како после нападот на Светскиот трговски центар во 2001 година во САД), па на пример Стив Курц од Critical Art Ensemble беше обвинет за биотероризам и ослободен од обвинението после четири години судски процес.⁴

3// Сузана Марјаниќ, разговор со Игор Грубик, „Aktivizmom protiv crne mrlje na duši“, *Zarez* br. 219, 29.11.2007. <http://www.zarez.hr/219/kazaliste3.html>
4// Повеќе за процесот <http://www.caedefensefund.org/overview.html>

